

Het nieuwe Zwin

Eric Cosyns, West-Vlaamse Intercommunale (WVI)



In 2016 startten de werkzaamheden om het Zwin op de grens van Nederland en België uit te breiden. Dit moet de verzanding van het gebied tegengaan. Veiligheid, natuur en recreatie profiteren van de maatregelen.

In 1950 was de Zwingel zo ver oostelijk opgeschoven dat de geul een bedreiging vormde voor de duinvoet in Cadzand. Nederland besloot de geul te sluiten, wat tot heftig protest leidde van de Belgische zijde. Dat was aanleiding tot de oprichting van de Internationale Zwincommissie (IZC). In 1953 werd de internationale dijk versterkt met specie vanuit het Zwin, waarbij depressies ontstonden die zand invangen. De zee brengt echter meer sediment het Zwin binnen dan dat er weer uit gaat (tidal pumping). Daarom heeft de Zwingel al decennia lang te kampen met verzanding. In de jaren '80 leidde dat tot vragen uit de natuurbehoudswereld, want de vogelstand ging zienderogen achteruit. Hoe kunnen we de verzanding te lijf gaan?

Zwinuitbreiding

Eind jaren '80 kwam het idee op tafel om het Zwin uit te breiden. Na uitgebreid onderzoek, deed de IZC in 2003 de aanbeveling om deze oplossing toe te passen. In de periode voor 2015 werd het oude Zwin heringericht: er werden onder andere broedvogeleilanden aangelegd en er werd begrazing geïntroduceerd om verzuivering van het schor tegen te gaan. Sinds 2016 vinden werkzaamheden plaats om het Zwin verder uit te breiden, door 120 ha van de Willem-Leopoldpolder te ontpolderen. Een nieuwe zeeverende dijk moet bescherming bieden tegen een "4000-jarige storm."

Ecologische waarde

"Het Zwin is de 'top of the bill' voor natuurminnend Vlaanderen", vertelt Eric Cosyns van de WVI. "Het gebied dankt de hoge natuurwaarden aan drie fenomenen: het is rijk aan milieugradiënten (zout/brak, droog/nat, dynamisch/luw), er is een

unieke combinatie van zeldzame habitats te vinden en het eigenlijke Zwin ligt ingebed in een groot aaneengesloten duin- en poldergebied (circa 1000 hectare). Het Zwin is dan ook onderdeel van het Natura2000 netwerk. Er komen maar liefst 5 typen beschermde getijdenhabitats voor en 6 typen duinhabitats. Het Zwin vormt daarom een leefgebied voor heel veel vogelsoorten en andere soorten zoals kamsalamander, boomkikker, rugstreeppad en nauwe korfslak. Het Zwin is Europese topnatuur!"

Beheer en monitoring

Cosyns vervolgt: "In 2014 hebben we een grensoverschrijdende gebiedsvisie en beheerplan opgesteld voor de periode tot 2041. Met als doel: verbetering van de kustbescherming, duurzame uitbreiding van de getijdennatuur en optimaliseren van het recreatief medegebruik.

We monitoren de ontwikkelingen nauwlettend. De eerste resultaten van de herinrichting van het oude Zwin zijn positief. Sommige broedvogels die waren verdwenen zijn nu alweer terug. Er nestelen soorten zoals dwergster, kluut, kokmeeuw en zwartkopmeeuw. We verwachten ook dat de steltlopers weer zullen terugkomen, doordat de foerageermogelijkheden voor deze dieren toenemen.

Ook de boomkikker profiteert van beheermaatregelen in het omliggende duin- en poldergebied. Zag je deze soort in 2007 nog amper, pas geleden werden er ongeveer 500 roepende mannetjes geteld! Een enorm succes. Dan zijn er nog allerlei kleine soorten die ook bijdragen aan de bijzondere biodiversiteit. Er is zelfs een nieuwe spinnensoort voor België ontdekt (Porrhomma cambridgei) die de Nationale pers heeft gehaald. Waarin een klein diertje groot kan zijn."

[Download pdf van de presentatie](#)